

Εφαρμογή Κανόνων Κρατικών Ενισχύσεων σε Τομείς Αρμοδιότητας του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΦΟΡΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Κρατικές Ενισχύσεις

Περιβάλλον και Ενέργεια

Αθηνά Κυριακίδη – Ανώτερη Λειτουργός Γραφείο Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων

[email: akyriakides@publicaid.gov.cy](mailto:akyriakides@publicaid.gov.cy)

Τηλέφωνο: 22308933

Εισαγωγή

- ❑ Η χρήση επιδοτήσεων και επιχορηγήσεων έχει την δυνατότητα να δημιουργήσει κίνητρα για την προστασία του περιβάλλοντος.
- ❑ Όμως για να αποφευχθεί η στρέβλωση του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά και να επηρεάσουν τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών κατά τρόπο που αντιβαίνει στο κοινό συμφέρον, το άρθρο 107 της ΣΛΕΕ ορίζει την αρχή της απαγόρευσης των κρατικών ενισχύσεων. **Ωστόσο σε ορισμένες περιπτώσεις, οι κρατικές ενισχύσεις μπορούν να είναι συμβατές με την εσωτερική αγορά βάσει του άρθρου 102(2) και (3) της ΣΛΕΕ.**
- ❑ Σήμερα θα αναλύσουμε τις εξαιρέσεις από την αρχή της απαγόρευσης όσον αφορά το περιβάλλον και την ενέργεια για να διευκολύνουμε το έργο του Τμήματος Περιβάλλοντος στην λήψη/χορήγηση επιδοτήσεων στον τομέα του Περιβάλλοντος και της Ενέργειας.

Κρατικές Ενισχύσεις-107(1) της ΣΛΕΕ

- ❑ Οι γενικού περιβαλλοντικού/ενεργειακού περιεχομένου ενισχύσεις παρέχουν κίνητρα για τους ιδιώτες, ενώ παράλληλα μπορούν να καλύψουν μέρος του κόστους της εφαρμογής καινοτόμων τεχνολογικών λύσεων.
- ❑ Οι κρατικές ενισχύσεις είναι ένα ευέλικτο εργαλείο, καθώς μπορούν να λειτουργήσουν σε **μικρή** (π.χ. επιδότηση για ηλιακούς θερμοσίφωνες) και σε **μεγάλη** (π.χ. επιδοτήσεις που αποσκοπούν στην δημιουργία ενός κυκλικού οικονομικού μοντέλου) **κλίμακα**.
- ❑ Συγκεκριμένα, το **Άρθρο 107(1) ΣΛΕΕ** απαγορεύει την χορήγηση κρατικών ενισχύσεων που «χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής».
- ❑ Ουσιαστικά, το Άρθρο 107(1) ΣΛΕΕ «περιγράφει» τα χαρακτηριστικά των κρατικών ενισχύσεων που κατά κανόνα απαγορεύονται.

Κρατικές Ενισχύσεις-107(1) της ΣΛΕΕ

- ❑ Τα χαρακτηριστικά ή κριτήρια αυτά είναι: (α) η ευνοϊκή μεταχείριση (ή πλεονέκτημα), (β) που χορηγείται από το κράτος ή με κρατικούς πόρους, (γ) σε ορισμένες επιχειρήσεις ή κλάδους, και (δ) δύναται να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ Κρατών Μελών και να νοθεύσει τον ανταγωνισμό.
- ❑ Το τελευταίο κριτήριο ή χαρακτηριστικό είναι τυπικό – σχεδόν κάθε επιδότηση θεωρείται πως δύναται να επηρεάσει το εμπόριο ή να νοθεύσει τον ανταγωνισμό. Δείτε π.χ. την **παράγραφο 33 των Προτάσεων του ΓΕ Jacobs στις Υποθέσεις C-278/92, C-279/92, C-280/92, EU:C:1994:112.**
- ❑ Η έννοια της κρατικής ενίσχυσης υπό το Άρθρο 107(1) ΣΛΕΕ είναι αρκετά ευρεία, και καλύπτει την πλειοψηφία των επιδοτήσεων.

Κρατικές Ενισχύσεις-107(1) της ΣΛΕΕ

Τα κριτήρια στην πράξη:

- Η ευνοϊκή μεταχείριση, ή πλεονέκτημα, είναι η βάση της έννοιας της κρατικής ενίσχυσης – τα υπόλοιπα κριτήρια ουσιαστικά εξετάζουν τα χαρακτηριστικά του πλεονεκτήματος. Ως πλεονέκτημα λογίζεται οποιοδήποτε οικονομικό όφελος το οποίο δεν θα μπορούσε να αποκομίσει επιχείρηση υπό τις συνήθεις συνθήκες της αγοράς, **δηλαδή ελλείψει κρατικής παρέμβασης.**
- Ένα πλεονέκτημα μπορεί να θεωρηθεί ως κρατική επιχορήγηση μόνον εάν προέρχεται από το κράτος ή από κρατικούς πόρους. Στην πράξη, τα δύο αυτά σκέλη του κριτηρίου είναι σωρευτικά – δηλαδή το πλεονέκτημα πρέπει να προέρχεται από το κράτος **και** να χορηγείται από κρατικούς πόρους.

Κρατικές Ενισχύσεις-Νομολογία

- ❑ Ένα σχετικό παράδειγμα είναι η **υπόθεση *Preussen Elektra***. Το κρατίδιο του Schleswig-Holstein στην Γερμανία είχε θεσμοθετήσει μια υψηλή ελάχιστη τιμή για την ενέργεια που παραγόταν από ανανεώσιμες πηγές. Οι (ιδιωτικές) εταιρίες που λειτουργούσαν ως αγοραστές της ενέργειας αυτής είχαν την επιλογή να κατανείμουν την οικονομική επιβάρυνση που προερχόταν από τις υψηλές τιμές μεταξύ τους, ή/και να την μεταφέρουν στους upstream παραγωγούς.
- ❑ Στην εν λόγω υπόθεση, είναι ξεκάθαρο πως το μέτρο αυτό **λειτουργούσε «σαν» κρατική ενίσχυση**, και δημιουργούσε οικονομικά κίνητρα/ πλεονεκτήματα για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

Κρατικές Ενισχύσεις-Νομολογία

Όμως, βάσει της δομής του μέτρου, **το πλεονέκτημα δεν χρηματοδοτείται από κρατικούς πόρους**, αλλά αντίθετα μέσω της επιβολής της χρηματοδότησης του από άλλους ιδιώτες.

«(59) *Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι η υποχρέωση, που επιβλήθηκε στις ιδιωτικές επιχειρήσεις παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, να αγοράζουν σε καθορισμένες ελάχιστες τιμές το παραγόμενο από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ηλεκτρικό ρεύμα δεν συνεπάγεται άμεση ή έμμεση μεταφορά κρατικών πόρων στις επιχειρήσεις που είναι παραγωγοί αυτού του είδους ηλεκτρικού ρεύματος. (60) Επομένως, η κατανομή της οικονομικής επιβαρύνσεως, που απορρέει για τις ιδιωτικές αυτές επιχειρήσεις παροχής ηλεκτρικού ρεύματος από την εν λόγω υποχρέωση αγοράς, μεταξύ αυτών και άλλων ιδιωτικών επιχειρήσεων επίσης δεν μπορεί να αποτελεί άμεση ή έμμεση μεταφορά κρατικών πόρων.» Υπόθεση C-379/98, παράγραφοι 59-60.*

Κρατικές Ενισχύσεις-Νομολογία

- ❑ Το τελευταίο, και το πιο περίπλοκο, κριτήριο είναι αυτό της επιλεκτικότητας.
- ❑ Κατά την αξιολόγηση της επιλεκτικότητας εξετάζουμε πρώτα το γενικό πλαίσιο του συστήματος στο οποίο τοποθετείται το μέτρο, το οποίο αποτελεί τη βάση της σύγκρισης. Μετά, εξετάζουμε αν το μέτρο διαφοροποιείται από το γενικό πλαίσιο ευνοώντας συγκεκριμένες επιχειρήσεις έναντι άλλων επιχειρήσεων που τελούν σε συγκρίσιμη πραγματική και νομική κατάσταση. Τέλος, εξετάζουμε αν η κατ' αρχήν επιλεκτική ευνοϊκή μεταχείριση δικαιολογείται από λόγους οι οποίοι ανάγονται στη λογική του συστήματος.
- ❑ Κατά το δεύτερο στάδιο της ανάλυσης της επιλεκτικότητας λαμβάνεται υπόψη ο στόχος του εξεταζόμενου μέτρου. Αυτό περιλαμβάνει και περιβαλλοντικούς στόχους, ή ακόμα και γενικές αρχές του περιβαλλοντικού δικαίου, όπως την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» (**Υπόθεση C-5/14 *Hauptzollamt Osnabrück* EU:C:2015:354, παράγραφος 78, Προτάσεις ΓΕ Kokott, Υπόθεση C-169/08 *Regione Sardegna* EU:C:2009:420, παράγραφοι 136-137).**

Κρατικές Ενισχύσεις-Νομολογία

- ❑ Παραδείγματος χάριν, στην υπόθεση *Adria-Wien*, το Δικαστήριο βάσισε την σύγκριση της μεταχείρισης διαφορετικών επιχειρήσεων στην περιβαλλοντική λογική του μέτρου. (Υπόθεση C-143/99 EU:C:2001:598, παράγραφοι 49-53).
- ❑ Ένα άλλο παράδειγμα, είναι οι υποθέσεις *ANGED*, όπου το δικαστήριο αναγνώρισε ότι ο περιβαλλοντικός στόχος του εξεταζόμενου μέτρου διαφοροποιούσε τις ευνοούμενες επιχειρήσεις από τις μη ευνοούμενες. (Υπόθεση C-233/16, Υποθέσεις C-234/16 και C-235/16, Υποθέσεις C-236/16 και C-237/16, παράγραφοι 52-54, 45-47, 40-42 αντίστοιχα)
- ❑ Πέραν από την συνεκτίμηση του περιβαλλοντικού σκοπού του εξεταζόμενου μέτρου στην σύγκριση μεταξύ των ευνοούμενων και μη επιχειρήσεων, ο περιβαλλοντικός σκοπός του συστήματος και του μέτρου μπορεί να φανεί ιδιαίτερα χρήσιμος στο τελευταίο στάδιο της ανάλυσης, δηλαδή στην αιτιολόγηση της επιλεκτικότητας του εξεταζόμενου μέτρου.

Κρατικές Ενισχύσεις-107(2) και (3)

- Ακόμα και αν ένα μέτρο θεωρηθεί κρατική ενίσχυση κατά το Άρθρο 107(1) ΣΛΕΕ, αυτό δεν σημαίνει απαραίτητα ότι το μέτρο αυτό απαγορεύεται ή πως πρέπει να καταργηθεί. Η απαγόρευση της χορήγησης κρατικών ενισχύσεων δεν είναι απόλυτη.
- Μια κρατική ενίσχυση μπορεί δηλαδή να θεωρηθεί συμβατή με την κοινή αγορά βάσει **των παραγράφων (2) και (3) του Άρθρου 107 ΣΛΕΕ.**
- Οι κρατικές ενισχύσεις που συμβαδίζουν με την παράγραφο (2), θεωρούνται συμβατές με την εσωτερική αγορά.
- Οι κρατικές ενισχύσεις που συμβαδίζουν με την παράγραφο (3), θεωρούνται **δυνάμει** συμβατές με την εσωτερική αγορά.

Κρατικές Ενισχύσεις-Γενικές Αρχές Συμβατότητας

- ❑ Κάθε υποπαράγραφος, όπως και κάθε άλλη ρύθμιση που επιτρέπει την χορήγηση κρατικών ενισχύσεων, οφείλει να ακολουθεί ορισμένες **γενικές αρχές συμβατότητας**, πέραν των ειδικών κανόνων της κατά περίπτωση χρησιμοποιούμενης ρύθμισης.
- ❑ Οι γενικές αυτές αρχές είναι (α) η **αναγκαιότητα** της ενίσχυσης, (β) η **αναλογικότητα** της ενίσχυσης, και (γ) η **νομιμότητα** της ενίσχυσης, πέραν του Άρθρου 107(1) ΣΛΕΕ.
- ❑ Η αναγκαιότητα και η αναλογικότητα σχετίζονται σε μεγάλο βαθμό, καθώς το ποσό που θεωρείται αναγκαίο είναι το ίδιο ποσό που θεωρείται αναλογικό.
- ❑ Λόγω των περιορισμών των υποπαραγράφων της παραγράφου (2), η συντριπτική πλειοψηφία των ενισχύσεων που θεωρούνται συμβατές με την εσωτερική αγορά βάσει του Άρθρου 107 ΣΛΕΕ, υπάγονται στην παράγραφο (3).

Κρατικές Ενισχύσεις-Απαλλακτικός Κανονισμός

- ❑ Ίσως η πλέον σημαντική, από την σκοπιά του περιβαλλοντικού δικαίου, υποπαράγραφος της παραγράφου (3) είναι η 107(3)(β), που αφορά τις κρατικές ενισχύσεις «για την προώθηση σημαντικών σχεδίων κοινού Ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος». Η προστασία του περιβάλλοντος, ειδικά αν σχετίζεται με ένα εκ των Ευρωπαϊκών προγραμμάτων δράσης, θεωρείται ως σχέδιο κοινού Ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος. (Υποθέσεις 62/87 και 72/87 *Exécutif Régional Wallon* EU:C:1988:132, παράγραφος 22)
- ❑ Παράλληλα, οι υποπαράγραφοι 107(3)(γ) και (ε) μπορούν επίσης να φανούν χρήσιμες.
- ❑ Πέραν των διατάξεων του Άρθρου 107 ΣΛΕΕ, υπάρχει ο Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός ΕΕ 651/2014, ο οποίος εξαιρεί πλήθος κρατικών ενισχύσεων από το καθεστώς του Άρθρου 107(1). Μεταξύ αυτών, εξαιρούνται οι ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος.

Κρατικές Ενισχύσεις-Απαλλακτικός Κανονισμός

- ❑ Η εφαρμογή του Κανονισμού αυτού διέπεται από τις γενικές αρχές της συμβατότητας. Πέραν αυτών όμως, διέπεται και από ειδικότερους κανόνες. Συγκεκριμένα, υπάρχουν οι **γενικές προϋποθέσεις του Κανονισμού**, που ισχύουν για όλες τις ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει αυτού, και υπάρχουν και ειδικότερες προϋποθέσεις για συγκεκριμένες κατηγορίες ενισχύσεων.
- ❑ Η πρώτη γενική προϋπόθεση σχετίζεται με τα **ανώτατα χρηματικά όρια** στα οποία μπορεί να κινείται μια ενίσχυση. (**Άρθρο 4**)
- ❑ Η δεύτερη γενική προϋπόθεση σχετίζεται με την **διαφάνεια** της ενίσχυσης. «Διαφάνεια» σημαίνει πως είναι δυνατόν να υπολογιστεί εκ των προτέρων με ακρίβεια το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης της ενίσχυσης. (**Άρθρο 5**)

Κρατικές Ενισχύσεις-Απαλλακτικός Κανονισμός

- Η τρίτη γενική προϋπόθεση σχετίζεται με τον παρακίνητικό ρόλο ή χαρακτήρα κινήτρου της ενίσχυσης. (**Άρθρο 6**)
- Η τέταρτη γενική προϋπόθεση σχετίζεται με την λεγόμενη «ένταση» της ενίσχυσης. (**Άρθρο 7**)
- Η ένταση και το ανώτατο ποσό ελέγχονται και υπό το πρίσμα της **σώρευσης**, δηλαδή λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό των κρατικών ενισχύσεων που χορηγούνται. (**Άρθρο 8**)
- Παράλληλα, οι ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει του Κανονισμού πρέπει να δημοσιεύονται. (**Άρθρο 9**)

Κρατικές Ενισχύσεις-Απαλλακτικός Κανονισμός

- Το Έβδομο Τμήμα του Τρίτου Κεφαλαίου του Κανονισμού αναλύει τις εξαιρούμενες ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, και θέτει τις ειδικότερες προϋποθέσεις για κάθε υποκατηγορία των ενισχύσεων αυτών.
- Επιγραμματικά, οι **επιτρεπόμενες ενισχύσεις** είναι:
 - (α) οι επενδυτικές ενισχύσεις προς επιχειρήσεις για την υπέρβαση ενωσιακών προτύπων ή για την αύξηση της προστασίας του περιβάλλοντος ελλείψει ενωσιακών προτύπων (**Άρθρο 36**)
 - (β) οι επενδυτικές ενισχύσεις για την πρόωρη προσαρμογή σε μελλοντικά ενωσιακά πρότυπα (**Άρθρο 37**)

Κρατικές Ενισχύσεις-Απαλλακτικός Κανονισμός

- (γ) οι επενδυτικές ενισχύσεις για μέτρα ενεργειακής απόδοσης (**Άρθρο 38**)
- (δ) οι επενδυτικές ενισχύσεις για έργα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια (**Άρθρο 39**)
- (ε) οι επενδυτικές ενισχύσεις για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης (**Άρθρο 40**)
- (στ) οι επενδυτικές ενισχύσεις για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (**Άρθρο 41**)
- (ζ) οι ενισχύσεις λειτουργίας για την προώθηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (**Άρθρο 42**)
- (η) οι ενισχύσεις λειτουργίας για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε εγκαταστάσεις μικρής κλίμακας (**Άρθρο 43**)

Κρατικές Ενισχύσεις-Απαλλακτικός Κανονισμός

- (θ) οι ενισχύσεις υπό μορφή μειώσεων περιβαλλοντικών φόρων δυνάμει της Οδηγίας 2003/96/ΕΚ (**Άρθρο 44**)
- (ι) οι επενδυτικές ενισχύσεις για την αποκατάσταση μολυσμένων χώρων (**Άρθρο 45**)
- (ια) οι επενδυτικές ενισχύσεις για ενεργειακά αποδοτικό σύστημα τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης (**Άρθρο 46**)
- (ιβ) οι επενδυτικές ενισχύσεις για ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων (**Άρθρο 47**)
- (ιγ) οι επενδυτικές ενισχύσεις για ενεργειακές υποδομές (**Άρθρο 48**)
- (ιδ) οι ενισχύσεις για την εκπόνηση περιβαλλοντικών μελετών (**Άρθρο 49**)

Κρατικές Ενισχύσεις-Απαλλακτικός Κανονισμός

- Το κάθε Άρθρο του Κανονισμού περιέχει τις ειδικές προϋποθέσεις για την χορήγηση της εκάστοτε ενίσχυσης.
- Γενικά, οι προϋποθέσεις αυτές σχετίζονται με τους συγκεκριμένους στόχους της εκάστοτε ενίσχυσης, βάσει του Άρθρου του Κανονισμού το οποίο την καθιστά συμβατή. Πέραν αυτού, οι ειδικές προϋποθέσεις, σε ορισμένες περιπτώσεις, αλλάζουν τις γενικές προϋποθέσεις για την εκάστοτε κατηγορία ενίσχυσης (π.χ. σε σχέση με την ένταση της ενίσχυσης).
- Αν μια ενίσχυση δεν καλύπτεται από τις εξαιρέσεις του Κανονισμού, τότε μπορεί να θεωρηθεί συμβατή με την εσωτερική αγορά βάσει των παραγράφων (2) και (3) του Άρθρου 107 ΣΛΕΕ.

Κρατικές Ενισχύσεις-Κατευθυντήριες Γραμμές

- Γενικά, η προστασία του περιβάλλοντος παίζει σημαντικό ρόλο στο καθεστώς εξαιρέσεων των κρατικών ενισχύσεων – αυτό δείχνει τόσο την σημασία της σε πολιτικό επίπεδο στην ΕΕ, όσο και την χρησιμότητα των επιχορηγήσεων για την προστασία του περιβάλλοντος.
- Πέραν του Κανονισμού, υπάρχουν και οι Κατευθυντήριες Γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του περιβάλλοντος και της ενέργειας (2014-2020) (2014/C 200/01), οι οποίες και έχουν παραταθεί μέχρι τις 31/12/2021. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι στην διαδικασία αναθεώρησης των εν λόγω Κατευθυντηρίων Γραμμών.
- Στην παρούσα τους μορφή, οι Κατευθυντήριες Γραμμές καλύπτουν μια σειρά από μέτρα ενίσχυσης.

Κρατικές Ενισχύσεις-Κατευθυντήριες Γραμμές

Συγκεκριμένα, καλύπτουν (*βλέπε Κεφάλαιο 1.2 των Κατευθυντήριων Γραμμών*):

- (α) ενισχύσεις για την υπέρβαση ενωσιακών προτύπων ή για την αύξηση του επιπέδου περιβαλλοντικής προστασίας ελλείψει ενωσιακών προτύπων (συμπεριλαμβανομένων ενισχύσεων για την αγορά νέων οχημάτων μεταφοράς)
- (β) ενισχύσεις για την πρόωρη προσαρμογή σε μελλοντικά ενωσιακά πρότυπα
- (γ) ενισχύσεις για εκπόνηση περιβαλλοντικών μελετών
- (δ) ενισχύσεις για την αποκατάσταση μολυσμένων χώρων
- (ε) ενισχύσεις για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές

Κρατικές Ενισχύσεις-Κατευθυντήριες Γραμμές

- (στ) ενισχύσεις για μέτρα ενεργειακής απόδοσης, συμπεριλαμβανομένης της συμπαραγωγής και της τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης
- (ζ) ενισχύσεις για την αποδοτική χρήση των πόρων και ειδικότερα ενισχύσεις για τη διαχείριση των αποβλήτων
- (η) ενισχύσεις για τη δέσμευση, τη μεταφορά και την αποθήκευση CO₂ (συμπεριλαμβανομένων μεμονωμένων στοιχείων της αλυσίδας Carbon Capture and Storage – CCS)
- (θ) ενισχύσεις υπό μορφή εκπτώσεων ή απαλλαγών από περιβαλλοντικούς φόρους
- (ι) ενισχύσεις υπό μορφή εκπτώσεων στη χρηματοδοτική στήριξη για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές

Κρατικές Ενισχύσεις-Κατευθυντήριες Γραμμές

- (ια) ενισχύσεις για ενεργειακές υποδομές
- (ιβ) ενισχύσεις για μέτρα επάρκειας παραγωγής
- (ιγ) ενισχύσεις υπό μορφή εμπορεύσιμων αδειών
- (ιδ) ενισχύσεις για τη μετεγκατάσταση επιχειρήσεων.

Για να κριθεί σε ποια από τις προαναφερόμενες κατηγορίες εμπίπτει μία ενίσχυση/μέτρο, θα πρέπει να ανατρέξετε στους **ΟΡΙΣΜΟΥΣ**. (βλέπε **Κεφάλαιο 1.3 των Κατευθυντήριων Γραμμών**).

Οι μέγιστες εντάσεις καθορίζονται στο **Παράρτημα I** των Κατευθυντήριων Γραμμών.

Οι επιλέξιμες δαπάνες καθορίζονται στο **Παράρτημα II** των Κατευθυντήριων Γραμμών.

Κρατικές Ενισχύσεις-Κατευθυντήριες Γραμμές

- ❑ Οι Κατευθυντήριες Γραμμές ουσιαστικά βασίζονται στο ότι η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί στόχο κοινού Ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος, με την έννοια του Άρθρου 107(3)(β) ΣΛΕΕ. Ως εκ τούτου, οι Κατευθυντήριες Γραμμές εφαρμόζονται μόνο για ενισχύσεις που συνεισφέρουν σε έναν τέτοιο στόχο. **(βλέπε 3.2.1 των Κατευθυντήριων Γραμμών)**
- ❑ Επίσης, η ενίσχυση πρέπει να ανταποκρίνεται σε μια ανάγκη κρατικής παρέμβασης στην οικονομία, μέσω κρατικής ενίσχυσης, π.χ. λόγω αδυναμίας του συστήματος της ελεύθερης αγοράς. **(βλέπε 3.2.2 των Κατευθυντήριων Γραμμών)**
- ❑ Οι ενισχύσεις στους τομείς του περιβάλλοντος και της ενέργειας μπορούν να θεωρηθούν συμβατές με την εσωτερική αγορά μόνο εφόσον λειτουργούν ως κίνητρο, δηλαδή όταν η ενίσχυση προτρέπει τον δικαιούχο να μεταβάλει τη συμπεριφορά του ώστε να επιτυγχάνεται αύξηση του επιπέδου περιβαλλοντικής προστασίας. **(χαρακτήρα κινήτρου) (βλέπε 3.2.4 των Κατευθυντήριων Γραμμών)**
- ❑ Η ενίσχυση πρέπει να συμβαδίζει με τις αρχές της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας. **(βλέπε 3.2.5 των Κατευθυντήριων Γραμμών)**

Κρατικές Ενισχύσεις-Κατευθυντήριες Γραμμές

- ❑ Επιπλέον, η ενίσχυση για να είναι συμβατή με την εσωτερική αγορά, θα πρέπει αφενός να περιορίζονται σε αρνητικές συνέπειες του μέτρου ενίσχυσης όσον αφορά τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και τον αντίκτυπο στις ενωσιακές συναλλαγές και αφετέρου να αντισταθμίζονται από τα θετικά αποτελέσματα όσον αφορά στην συμβολή στην επίτευξη του στόχου π.χ προστασία του περιβάλλοντος. **(κριτήριο της στάθμισης) (βλέπε 3.2.6 των Κατευθυντήριων Γραμμών)**
- ❑ Τέλος, η ενίσχυση πρέπει να είναι διαφανής. **(βλέπε 3.2.7 των Κατευθυντήριων Γραμμών)**

Επισήμανση: Σε περίπτωση που το μέτρο σας, εμπίπτει στις εξαιρέσεις του Απαλλακτικού Κανονισμού, τότε εκδίδεται εγκριτική Απόφαση από την Έφορο. Σε περίπτωση όπου το μέτρο σας, εμπίπτει στις εξαιρέσεις των Κατευθυντήριων Γραμμών, τότε εκδίδεται εγκριτική Απόφαση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Έφορος δύναται να παρέχει μόνο γνωμοδότηση επί του μέτρου πριν κοινοποιηθεί στην Ε.Ε.

Αναθεώρηση Κατευθυντήριων Γραμμών

- ❑ Στις 7/6/2021, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε μια στοχοθετημένη δημόσια διαβούλευση καλώντας όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με την προτεινόμενη Αναθεώρηση των Κατευθυντήριων Γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του Περιβάλλοντος και της Ενέργειας, μέχρι τις **2 Αυγούστου 2021**. *(βλέπε σχετικό έγγραφο αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Γραφείου Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων)*.
- ❑ Για να αποτυπώσουν την αυξημένη σημασία της προστασίας του κλίματος, οι αναθεωρημένες κατευθυντήριες γραμμές θα φέρουν την ονομασία «κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του κλίματος, της ενέργειας και του περιβάλλοντος».
- ❑ Οι νέες Κατευθυντήριες Γραμμές θα τεθούν σε εφαρμογή από την **1/1/2022**.

Αναθεώρηση Κατευθυντήριων Γραμμών

- Στις 23/6/2021, το Γραφείο του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, απέστειλε επιστολή στο Τμήμα Περιβάλλοντος καλώντας τους να υποβάλλουν τυχόν απόψεις/εισηγήσεις επί του προσχεδίου των Αναθεωρημένων Κατευθυντήριων Γραμμών, στο πλαίσιο των **Πολυμερών Συναντήσεων των Κρατών Μελών με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 12 και 13 Ιουλίου 2021**.
- Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία της 11^{ης} Δεκεμβρίου 2019, COM(2019)640 final. (**EU GREEN DEAL**)
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «**Ανοίγει**» το πεδίο των εξαιρέσεων. Η αλλαγή εντοπίζεται στη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής των κατευθυντήριων γραμμών σε νέους τομείς. Τέτοιοι είναι, για παράδειγμα, οι ενισχύσεις για “**clean mobility**”, για τη βελτίωση της αποδοτικότητας και τη μετάβαση στην κυκλική οικονομία, για την απόσυρση μονάδων ηλεκτροπαραγωγής με τα πλέον ρυπογόνα καύσιμα (άνθρακας, λιθάνθρακας και αργό πετρέλαιο), για την παροχή σε ενεργοβόρους καταναλωτές εκπτώσεων από ενεργειακά τέλη καθώς και η στήριξη σε όλες τις τεχνολογίες που μπορούν να οδηγήσουν στην επίτευξη των στόχων του **Green Deal**.

Αναθεώρηση Κατευθυντήριων Γραμμών

- ❑ Κατά την Αναθεώρηση των Κατευθυντήριων Γραμμών, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προσδιόρισε ορισμένες κατηγορίες δραστηριοτήτων προστασίας του περιβάλλοντος και ενεργειακών μέτρων, **για τα οποία οι κρατικές ενισχύσεις «ενδέχεται να είναι συμβατές με την εσωτερική αγορά»**. Ανάμεσα σε αυτές περιλαμβάνονται οι κάτωθι:
- ❑ Ενισχύσεις για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης για [Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας](#), για τη βελτίωση της ενεργειακής και περιβαλλοντικής απόδοσης των κτιρίων, για την απόκτηση και χρηματοδοτική μίσθωση καθαρών οχημάτων μεταφοράς (που χρησιμοποιούνται για αεροπορικές, οδικές, σιδηροδρομικές μεταφορές επιβατών και εμπορευμάτων), για την ανάπτυξη υποδομών φόρτισης ή ανεφοδιασμού για καθαρά οχήματα μηδενικών εκπομπών, για την αποδοτικότητα των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία; για την αποκατάσταση μολυσμένων τοποθεσιών, φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, την προστασία ή την αποκατάσταση της βιοποικιλότητας.

Αναθεώρηση Κατευθυντήριων Γραμμών

- ❑ Επίσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προσδιόρισε κατηγορίες ενισχύσεων για ενεργειακές υποδομές και για την ασφάλεια εφοδιασμού με ηλεκτρικό ρεύμα, για τηλεθέρμανση και ψύξη, ενισχύσεις με τη μορφή μείωσης εισφορών ηλεκτρικής ενέργειας για χρήστες έντασης ενέργειας, για κλείσιμο δραστηριοτήτων άνθρακα κτλ.
- ❑ Όλα αυτά αναμένεται να εξειδικευθούν, να εμπλουτιστούν ή και να διαφοροποιηθούν μετά την ολοκλήρωση της διαβούλευσης και των Πολυμερών Συναντήσεων, έτσι ώστε από το φθινόπωρο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προχωρήσει στις τελικές αποφάσεις που θα διαμορφώσουν το νέο θεσμικό «τοπίο» για τις κρατικές ενισχύσεις και τις εξαιρέσεις τους στον τομέα του περιβάλλοντος, ενέργειας και κλίματος.
- ❑ Τέλος επισημαίνεται ότι, πολύ σύντομα θα ξεκινήσει η Δημόσια Διαβούλευση σχετικά με την τροποποίηση και του Απαλλακτικού Κανονισμού **ΕΕ 651/2014**, ούτως ώστε να ευθυγραμμίζεται ιδίως με το περιεχόμενο των Αναθεωρημένων Κατευθυντήριων Γραμμών στον τομέα του Περιβάλλοντος, της Ενέργειας και πλέον του Κλίματος .

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΦΟΡΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

COMMISSIONER@PUBLICAID.GOV.CY

22308930